

Az épületek energiateljesítményéről szóló irányelv (EPBD): áttekintés

Az épületek energiateljesítményéről szóló irányelv (Energy Performance of Buildings Directive - EPBD) kulcsfontosságú jogszabály az Európai Unióban, amely az épített környezet energiahatékonyságának és fenntarthatóságának előmozdítását szolgálja. Az üvegházhatású gázok kibocsátásának mérséklése és a tiszta energiaforrások felé való elmozdulás elősegítése érdekében hatályba léptetett EPBD jelentős módosításokon ment keresztül, hogy összhangba kerüljön az EU ambiciózus klímacélkitűzéseivel. Ez az irányelv - összhangban a Párizsi Megállapodásban meghatározott célokkal -, az EU elkötelezettségét támasztja alá amellet, hogy az Unió 2050-re klíma-semlegessé váljon. A nemrégiben végrehajtott módosításokkal az irányelv olyan átfogó keretrendszert határoz meg, amely az unió területén formálja az épületek építési és felújítási gyakorlatának jövőjét, hangsúlyt fektetve a megújuló energiaforrások integrálására, a nulla kibocsátású épületek előmozdítására és az energiateljesítményre vonatkozó szabványok javítására.

Az irányelv 1-12. cikkelyében rendelkezések egész sorát tartalmazza, amelyek mindegyike döntő szerepet játszik az irányelv átfogó céljainak megvalósításában. Ezek együttesen teremtik meg az energiahatékonyság előmozdításának, az üvegházhatású gázok kibocsátás-csökkentésének és a fenntartható építési gyakorlat elősegítésének alapjait az Európai Unióban.

Hatály (1. cikk)	Az irányelv célja az energiahatékonyság javítása és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése az épületekben, és 2050-re a nulla kibocsátású épületállomány elérése az Unióban. Olyan intézkedéseket tartalmaz, mint az energiahatékonyságra vonatkozó szabványok meghatározása, a megújuló energiaforrások támogatása és a fenntartható mobilitási infrastruktúra integrálása. Emellett a célok elérése érdekében hangsúlyt fektet az intelligens építési technológiákra és a természet alapú megoldásokra is.
Fogalommeghatározások (2. cikk)	Az irányelv megértéséhez és végrehajtásához elengedhetetlenül fontos kulcsfogalmak meghatározását tartalmazza. Ezek a fogalommeghatározások, mint például a nulla kibocsátású épület és a felújítási útlevel,

	<p>biztosítják, hogy az irányelv rendelkezéseit egyértelműen és egységesen értelmezzék.</p>
<p>Nemzeti épületfelújítási tervek (3. cikk)</p>	<p>Az irányelv arra kötelezi az EU tagállamait, hogy 2050-ig készítsenek nemzeti szintű épületfelújítási terveket, amelyek célja az energiahatékony és szén-dioxid-mentesített/dekarbonizált szerkezetek kialakítása. Ezeknek a terveknek a lakó- és nem lakóépületekre egyaránt vonatkozniuk kell, és stratégiákat, célokat és határidőket kell meghatározni az energiahatékonyaság energiateljesítmény javítása/növelése és a kibocsátások csökkentése érdekében. A tagállamoknak 2025. december 31-ig kell benyújtaniuk az előzetes tervezeteket, és évente frissíteniük kell azokat, bevonva a regionális és helyi hatóságokat és nyilvános konzultációkat folytatva.</p>
<p>Módszertan és az energiateljesítményre vonatkozó minimumkövetelmények (4. és 5. cikk)</p>	<p>A tagállamok kötelesek elfogadni egy közös keretrendszeren alapuló módszertant az épületek energiateljesítményének számítására. Ezt a módszertant országos vagy regionális szinten lehet alkalmazni. Ezenkívül meg kell állapítani az épületek energiateljesítményére vonatkozó minimumkövetelményeket, a költségoptimalizált szinteket megcélözva, olyan tényezők figyelembevételével, mint az épületelemek és a beltéri/belső környezet minősége. Ezeket a követelményeket évente felül kell vizsgálni a fejlesztések beépítése érdekében, és mentességeket kell biztosítani a különleges jelentőséggel bíró vagy speciális épületekre, mint például az alacsony energiaigényű ipari létesítmények vagy az ideiglenes épületek számára.</p>
<p>Az energiateljesítményre vonatkozó minimumkövetelmények költségoptimalizált szintjei (6. cikk)</p>	<p>Az irányelv felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy jogi aktusok révén keretrendszert hozzon létre az épületek energiateljesítményére vonatkozó minimumkövetelmények költségoptimalizált szintjének megállapítására. A Bizottságnak 2025. június 30-ig kell felülvizsgálnia ezt a keretrendszert, hogy a nemzeti energia- és éghajlat-változási tervekkel megteremtse</p>

	<p>annak összhangját. A tagállamok feladata a keretrendszer alkalmazása, figyelembe véve olyan tényezőket, mint az életciklusra kiterjedő globális felmelegedési potenciál és az energainfrastruktúra hozzáférhetősége. Ha az összehasonlítás során kiderül, hogy a meglévő követelmények jóval kevésbé hatékonyak, azok helyesbítését/korrigálását 24 hónapon belül végre kell hajtani.</p>
<p>Az új épületekre vonatkozó követelmények (7. cikk)</p>	<p>Az irányelv szigorú előírásokat fogalmaz meg az új épületekre vonatkozóan, amelyek szerint minden új építménynek meghatározott határidőn belül meg kell felelnie a nulla kibocsátási normáknak:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. 2028. január 1-jéig a hatóságok tulajdonában vagy használatában lévő új épületek esetében. b. 2030. január 1-jéig minden új épület esetében. <p>A tagállamoknak az új épületekkel kapcsolatos különböző szempontokkal kell foglalkozniuk, beleértve a beltéri környezetminőséget/beltéri/belső környezet minőségét, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást, a tűzbiztonságot, a szeizmikus kockázatokat, a fogyatékkal élők hozzáférhetőségét/akadálymentesítést, valamint az épületeken belüli vagy azokon az épületeken belüli történő szén-dioxid-tárolással kapcsolatostároláshoz kapcsolódó szén-dioxid-eltávolítást.</p>
<p>A meglévő épületekre vonatkozó követelmények (8. cikk)</p>	<p>A tagállamok kötelesek biztosítani, hogy a nagyobb felújítási projektek a meglévő épületek energiateljesítményét a minimumkövetelményeknek megfelelően javítsák/növeljék. Ezeknek a követelményeknek a megvalósíthatóságtól függően vagy a teljes felújított épületre, vagy azok egyes elemeire kell vonatkozniuk. Ha jelentős épületburkolatikus térelhatároló elemeket utólagosan felújítanak vagy kicserélnek, az energiateljesítménynek lehetőség szerint meg kell felelnie a minimumkövetelményeknek. A tagállamokat arra ösztönzik, hogy a nagyobb felújítások során alkalmazzanak nagy hatékonyságú rendszereket, passzív fűtési és hűtési elemeket, valamint beltéri</p>

	<p>környezetminőségi szabványokat. A fogyatékkal élők számára a hozzáférhetőséget/az akadálymentesítést is prioritásként kell kezelni.</p>
<p>Energetikai minimumkövetelmények (9. cikk)</p>	<p>Az irányelv arra kötelezi a tagállamokat, hogy a nem lakóépületekre vonatkozó energiateljesítményére vonatkozó minimumkövetelményeket állapítsanak meg, biztosítva a meghatározott energiateljesítményre vonatkozó küszöbértékeknek való megfelelést a meghatározott megszabott határidőig. Ezen túlmenően a tagállamoknak pályára kell állítaniuk a lakóépületek fokozatos felújítását annak érdekében, hogy 2050-re elérjék a nulla kibocsátású állapotot, az idő közben kitűzött energiafelhasználás csökkentésére vonatkozó konkrét célokkal. Ennek eléréséhez olyan intézkedésekre van szükség, mint a minimumkövetelmények, a pénzügyi támogatás és a technikai segítségnyújtás, különös tekintettel az energiaszegénység kezelésére és a méltányosság biztosítására minden ágazatban. Az épületek bizonyos kategóriái számára mentességet biztosítanak, és végrehajtási mechanizmusokat – köztük szankciókat – vázolnak fel a megfelelés biztosítására. A Bizottság figyelemmel kíséri az előrehaladást, és szükség szerint ajánlásokat tesz, különös tekintettel az épületfelújítások finanszírozásának optimalizálására.</p>
<p>Napenergia az épületekben (10. cikk)</p>	<p>Az irányelv arra kötelezi a tagállamokat, hogy az új épületek napenergia-termelését a helyszíni besugárzás alapján optimalizálják, megkönnyítve ezzel a napelemes technológia költséghatékony telepítését. Az irányelv előírja, hogy az új középületeken és nem lakóépületeken meghatározott határidőn belül napelemes berendezéseket kell telepíteni, és ösztönzi ezek telepítését a nagyobb felújításon áteső meglévő épületekre. A tagállamoknak a nemzeti felújítási tervekbe be kell építeniük a napenergia bevezetésére/alkalmazására/felhasználására vonatkozó rendelkezéseket, és a végrehajtás kritériumait olyan tényezők figyelembevételével kell meghatározniuk, mint az épület típusa és szerkezeti integritása. A tagállamok</p>

	<p>feladata továbbá, hogy átfogó keretrendszert alkossonak a napenergia épületekbe történő integrálásának támogatására, beleértve az adminisztratív, műszaki és pénzügyi intézkedéseket is.</p>
<p>Nulla kibocsátású épületek (11. cikk)</p>	<p>Az irányelv a zéró kibocsátású épületekre vonatkozó iránymutatásokat fogalmaz meg, amelyek a helyszíni szén-dioxid-kibocsátás kiküszöbölésére és az energetikai alkalmazkodóképességre összpontosítanak. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az ilyen épületek energiaigénye a meghatározott küszöbértékek alatt maradjon, amelyek legalább 10%-kal alacsonyabbak, mint a közel nulla energiafelhasználású épületeké. A felújított nulla kibocsátású épületek esetében a tagállamok módosíthatják ezeket a küszöbértékeket, fenntartva a költségoptimalitási költségoptimalizálási és kibocsátási küszöbértékek betartását. Ezenkívül az új vagy felújított nulla kibocsátású épületeknek elsősorban megújuló energiaforrásokból, hatékony távfűtésből vagy szénmentes karbonsemleges forrásokból kell energiát nyerniük, szükség esetén tartalékként hálózati energiával, amely megfelel a nemzeti kritériumoknak.</p>
<p>Felújítási útlevél (12. cikk)</p>	<p>Az irányelv előírja a tagállamoknak, hogy 24 hónapon belül közös keretrendszeren alapuló felújítási útlevélrendszert hozzanak létre. Ebben a részvétel az épülettulajdonosok számára önkéntes, kivéve, ha kötelezővé teszik. A felújítási útleveleket, amelyeket digitálisan és vélhetően energetikai tanúsítvánnyal együtt állítanak ki, erre illetékes/jogosult szakértők készítik el. Az épülettulajdonosokat arra ösztönzik, hogy szakértőkkel együttműködve tervezzék meg a 2050-ig megvalósítandó nulla kibocsátású státusz/állapot eléréséhez szükséges lépéseket. A tagállamoknak digitális eszközöket kell biztosítaniuk az útlevelek elkészítéséhez és lehetőség szerint a nemzeti energetikai adatbázisokba való integrálásukhoz.</p>

<p>Épületgépészeti rendszerek (13. cikk)</p>	<p>Az irányelv előírja, hogy a tagállamok határozzák meg az épületgépészeti rendszerek rendszerkövetelményeit, amelyek az energiateljesítményre és a telepítésre is vonatkoznak. Kötelezi a beltéri klímaszabályozás önszabályozó eszközeinek telepítését, biztosítva az egészséges beltéri környezetet. A nem lakóépület funkciójú zéró kibocsátású épületeket beltéri levegőminőség-ellenőrzéssel kell ellátni. Az irányelv továbbá támogatja az energiatárolási lehetőségeket, a megújuló energiaforrások alkalmazását és a fosszilis tüzelőanyag-alapú fűtés fokozatos megszüntetését. Emellett a nem lakóépületekben előírja az épületautomatizálást, a lakóépületekben pedig az elektronikus (épület)felügyeletet/épületfelügyeleti rendszer telepítését.</p>
<p>A fenntartható mobilitás infrastruktúrája (14. cikk)</p>	<p>Az irányelv fenntartható mobilitási infrastruktúrát ír elő az épületekben: az ötnél több parkolóhellyel rendelkező nem lakóépületekben elektromos töltőpontokat, előkábellevezést és kerékpárparkolókat kell biztosítani. 2027-re a 20-nál több parkolóhellyel rendelkező épületeknek elektromos töltőpontokkal kell rendelkezniük. A középületeket 2033-ig előkábellevezéssel kell ellátni. A háromnál több parkolóhellyel rendelkező lakóépületeknek előkábellevezéssel, kerékpárparkolóval és legalább egy elektromos töltőponttal kell rendelkezniük. A tagállamoknak egyszerűsíteniük kell az elektromos töltőpontok telepítését, és a szakpolitikákat össze kell hangolniuk a fenntarthatósági célokkal, integrálva a városi mobilitást és a tervezést.</p>

Az EPBD-vel kapcsolatos további információkért kérhet egy hosszabb angol nyelvű összefoglalót.